

Uputstvo za autore

Informacije o časopisu

Časopis *Specijalna edukacija i rehabilitacija* koristi elektronski sistem za uređivanje i publikovanje časopisa SCIndex Asistent. Svi autori, recenzenti i urednici moraju biti registrovani korisnici sistema.

Uputstvo: <https://aseestant.ceon.rs/public/podsetnik.pdf>

Registracija: <https://aseestant.ceon.rs/index.php/specedreh/user/register>

Prijava registrovanih korisnika: <https://aseestant.ceon.rs/index.php/specedreh/login>

Časopis *Specijalna edukacija i rehabilitacija* objavljuje radove na srpskom i engleskom jeziku iz svih oblasti specijalne edukacije i rehabilitacije i tangenčnih naučnih disciplina koje se bave smetnjama i poremećajima u razvoju.

Časopis objavljuje naučne i stručne radove.

Naučni članci: 1) originalan naučni rad (rad u kome se iznose prethodno neobjavljivani rezultati sopstvenih istraživanja naučnim metodom); 2) pregledni rad (rad koji sadrži originalan, detaljan i kritički prikaz istraživačkog problema ili područja u kome je autor ostvario određeni doprinos); 3) kratko ili prethodno saopštenje (originalni naučni rad punog formata, ali manjeg obima ili preliminarnog karaktera); 4) naučna kritika, odnosno polemika (rasprava na određenu naučnu temu zasnovana isključivo na naučnoj argumentaciji i korišćenjem naučne metodologije) i osvrti.

Stručni članci: 1) stručni rad (prilog u kome se nude iskustva korisna za unapređenje profesionalne prakse, ali koja nisu nužno zasnovana na naučnom metodu); 2) informativni prilog (uvodnik, komentar i sl.); 3) prikaz (knjige, računarskog programa, slučaja, naučnog događaja, i sl.); 4) stručna kritika, odnosno polemika i osvrti.

Časopis objavljuje isključivo originalne radove koji nisu prethodno objavljeni, osim u obliku apstrakta, predavanja, doktorske disertacije ili master rada, niti se razmatraju za objavljivanje na drugom mestu.

Svi prijavljeni radovi se, pre slanja na recenziju, automatski proveravaju na plagijarizam i autoplagijarizam putem servisa CrossRef (iThenticate).

Objavljeni radovi se distribuiraju pod uslovima Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

Časopis se izdaje u režimu otvorenog pristupa (Green Open Access). Celokupan sadržaj dostupan je korisnicima besplatno.

Radovi koji su prihvaćeni za objavljivanje publikuju se po redosledu koji utvrđuje Uređivački odbor na predlog glavnog i odgovornog urednika.

Više informacija o časopisu:

<http://scindeks.ceon.rs/journaldetails.aspx?issn=1452-7367>

Prijavljivanje rukopisa

Rukopisi se prijavljuju elektronskim putem na e-adresi:

<https://aseestant.ceon.rs/index.php/specedreh/about/submissions>

Autori treba da se prethodno upoznaju sa Uslovima za prijavu rukopisa koji su dostupni na navedenoj e-adresi. Prijavljivanjem rada autori prihvataju odgovornost za ispunjavanje svih postavljenih uslova.

Prijavljivanjem rukopisa autori garantuju:

- da rukopis nije prethodno objavljen, niti je u postupku donošenja odluke o objavljivanju u drugom časopisu

- da su svi autori pregledali rad pre prijavljivanja i saglasni sa objavljivanjem u časopisu *Specijalna edukacija i rehabilitacija*
- da su kao autori navedena sva i samo ona lica koja su značajno doprinela sadržaju rukopisa.

Za rukopise koji izveštavaju o istraživanjima na ljudskim subjektima autori garantuju da je dobijena informisana saglasnost i da je procedura sprovedena u skladu sa Helsinškom deklaracijom.

Za rukopise u kojima se koriste instrumenti i softveri autori garantuju da imaju odgovarajuća zakonska prava.

Ukoliko rukopis sadrži ranije objavljene ilustracije (slike, grafikone i sl.), autori su u obavezi da dostave dozvolu za njihovo publikovanje od vlasnika autorskih prava.

Autori su dužni da ukažu na sukob interesa koji bi mogao da utiče na njihove rezultate i interpretacije.

Recenziranje rukopisa

Glavni i odgovorni urednik zadržava pravo da bez upućivanja na recenziju odbije rukopise koji nisu pripremljeni u skladu sa ovim uputstvom, ne odgovaraju tematici časopisa ili ne ispunjavaju uslove za objavljivanje.

Časopis *Specijalna edukacija i rehabilitacija* primenjuje postupak dvostruko anonimnog recenziranja. Rukopise nezavisno ocenjuju najmanje dva recenzenta. Recenzenti se biraju isključivo prema tome da li raspolažu relevantnim znanjima za ocenu rukopisa. Ne smeju biti iz iste institucije kao autori rukopisa, niti biti njihovi koautori u skorijoj prošlosti. Eventualni predlozi poimeničnih recenzenata od strane autora rukopisa se ne uvažavaju.

Recenzente imenuje glavni i odgovorni urednik, odnosno urednik broja ili rubrike na predlog članova Uređivačkog odbora. Pored rukopisa, recenzentima se šalje uputstvo za ocenjivanje koje sadrži obrazac recenzije.

Originalni rukopis i recenzije ocenjuje urednik i donosi jednu od sledećih odluka: 1) objaviti bez izmena; 2) objaviti uz predložene izmene; 3) izmeniti i vratiti na recenziju; 4) rukopis nije za objavljivanje. Ukoliko recenzije nisu saglasne, urednik može tražiti dodatna objašnjenja od recenzenata ili angažovati trećeg recenzenta.

Po završetku postupka recenzije, autorima se šalju anonimne recenzije i komentari urednika. Od autora se očekuje da u roku od mesec dana dostave revidiran rukopis sa jasno obeleženim izmenama i prateće pismo sa odgovorima na komentare recenzenata i urednika.

Konačna verzija prihvaćenog rukopisa dostavlja se autorima na uvid i odobravanje. Autori mogu uneti samo minimalne izmene u roku od tri dana. Nakon ove faze rukopis se ne može revidirati.

Period od prijema rukopisa do njegovog objavljivanja traje, u proseku, 90 dana.

Priprema rukopisa

Podaci o autorima

Odvojeno od rukopisa, kao poseban dokument treba priložiti naslovnu stranu koja sadrži:

- Naslov rada (isti naslov se navodi i u tekstu rukopisa)
- Podatke o autorima: ime, srednje slovo i prezime, godina rođenja, afilijacija i e-adresa
- Podatke o autoru zaduženom za korespondenciju: ime i prezime, službena poštanska adresa i e-adresa
- Kratak naslov rada (do 50 znakova sa razmacima)

Za radove koji su nastali kao rezultat istraživanja na projektima, u napomeni treba navesti naziv finansijera projekta, naziv i broj projekta. Za radove koji su prethodno delimično izloženi na

naučnom ili stručnom skupu, u napomeni treba navesti podatke o skupu. Za radove koji su deo doktorske disertacije ili master rada, u napomeni treba navesti podatke o doktorskoj disertaciji ili master radu.

Format

Rukopis treba da bude napisan latinicom u tekst procesoru Microsoft Word, na stranici formata A4, sa marginama od 2.54 cm, fontom Times New Roman (12 tačaka), sa razmakom od 1.5 reda. Stranice se numerišu u gornjem desnom uglu.

Glavni naslov piše se velikim početnim slovom, podebljano i centrirano. Kratak naslov piše se u zaglavlju (header) velikim slovom. Naslovi odeljaka pišu se velikim početnim slovom, podebljano i centrirano. Naslovi drugog reda pišu se velikim početnim slovom, podebljano i poravnato ulevo. Naslovi trećeg reda pišu se velikim početnim slovom, podebljano, kurzivom i poravnato ulevo.

Dužina

Originalni naučni radovi i pregledni radovi treba da budu obima do 30000 znakova sa razmacima, ne računajući reference i zahvalnicu. Urednički odbor može odobriti objavljivanje radova većeg obima kada izražavanje naučnog sadržaja to zahteva.

Kratka ili prethodna saopštenja, naučne kritike, polemike ili osvrti i stručni radovi treba da budu obima do 15000 znakova sa razmacima, ne računajući reference i zahvalnicu.

Informativni prilozi i prikazi treba da budu dužine do 5000 znakova sa razmacima.

Jezik

Rukopis treba da bude napisan jasno i jezički korektno. Neuredni rukopisi, sa većim brojem pravopisnih i gramatičkih grešaka neće biti prihvaćeni. Uređivački odbor zadržava pravo na lekturu i korekturu radova pre objavljivanja, a predložene izmene se dostavljaju autorima na uvid i odobravanje.

Naslov

Naslov rada se dostavlja na srpskom i engleskom jeziku. Naslov treba da bude precizno i jasno formulisan, podudaran sa temom rada i da sadrži reči prikladne za pretraživanje i indeksiranje.

Apstrakt

Apstrakt dužine do 250 reči dostavlja se na srpskom i engleskom jeziku. U apstraktu ne treba navoditi skraćenice i reference.

Originalni naučni radovi i pregledni radovi treba da sadrže strukturisani apstrakt sa istaknutim naslovima sledećih odeljaka: *Uvod, Cilj, Metode, Rezultati i Zaključak*.

Za ostale kategorije radova dostavlja se nestrukturisan apstrakt, izuzimajući prikaze za koje apstrakt nije obavezan.

Ključne reči

Uz apstrakt treba dostaviti tri do pet ključnih reči na srpskom i engleskom jeziku. Ključne reči treba da budu relevantne za sadržaj rada, prikladne za pretraživanje i indeksiranje.

Ključne reči pišu se ispod apstrakta na sledeći način:

Ključne reči: prva, druga, treća

Keywords: first, second, third

Struktura

Uvod: U uvodnom delu se definiše problem istraživanja, daje sažet prikaz relevantnih teorija i prethodnih istraživanja, iskazuje namera autora da proširi ili preispita postojeća znanja i postavlja cilj istraživanja.

Metode: Postupak uzorkovanja, uzorak, primenjeni instrumenti i procedure i statističke metode treba opisati dovoljno detaljno da se rezultati mogu ponoviti. Široko poznate metode ne treba opisivati, već samo navesti njihov naziv i referencu.

Rezultati: Rezultate treba predstaviti pregledno i jasno, koristeći tabele ili grafikone, bez dupliranja. Decimalne brojeve treba pisati sa tačkom. Nule ne treba pisati kada se izveštava o statistici čija je apsolutna vrednost teorijski ograničena na raspon 0–1 (npr. r , p , α). Decimalne brojeve treba zaokružiti na dve decimale, osim procenata koji se zaokružuju na jednu decimalu i rezultata za koje je podatak o razlikama na trećoj decimali važan (npr. p). Rezultate statističke obrade treba navoditi na sledeći način: ($t(88) = 4.39, p < .001, d = 0.63$) ili ($r = -.11, p = .38$).

Tabele: Tabele treba da budu urađene u Word formatu i označene arapskim brojevima, po redu pojavljivanja u tekstu. Broj se piše iznad tabele i naslova podebljano i poravnato ulevo (npr. **Tabela 1**). Naslov se piše ispod broja sa dvostrukim preredom, velikim početnim slovom, kurzivom i poravnato ulevo. Tabele ne treba da sadrže vertikalne linije. Horizontalne linije treba koristiti na vrhu i dnu tabele i za odvajanje zaglavlja od ostalih redova. Sve tekstualne unose treba pisati velikim početnim slovom. Naslove u zaglavlju i sve unose treba pisati centrirano, osim unosa u krajnjoj levoj koloni koji treba da budu pomereni ulevo. Napomena u kojoj se objašnjava sadržaj (npr. skraćénice, zvezdice kojima se označava verovatnoća) navodi se ispod tabele. U tekstu se tabele navode na sledeći način: „U Tabeli 1...“.

Grafikoni i slike: Grafikoni i slike označavaju se arapskim brojevima, po redu pojavljivanja u tekstu. Broj se piše iznad grafikona ili slike i naslova podebljano i poravnato ulevo (npr. **Grafikon 1**, **Slika 1**). Naslov se piše ispod broja sa dvostrukim preredom, velikim početnim slovom, kurzivom i poravnato ulevo. Grafikoni i slike treba da budu čitljivi po veličini i rezoluciji. Legendu koja objašnjava simbole treba pozicionirati unutar granica grafikona ili slike. Napomena u kojoj se objašnjava sadržaj (npr. skraćénice, autorska prava) navodi se ispod grafikona ili slike. U tekstu se grafikoni i slike navode na sledeći način: „Na Grafikonu 1...“.

Diskusija: Diskusija treba da sadrži interpretaciju dobijenih rezultata u kontekstu teorija i istraživanja predstavljenih u uvodnom delu, uz objašnjenje da li navedene studije podržavaju ili osporavaju dobijene rezultate. U diskusiji treba navesti prednosti i ograničenja istraživanja. Poželjno je navođenje preporuka.

Zaključak: Zaključke treba povezati sa ciljevima istraživanja izbegavajući neosnovane izjave koje ne podržavaju dobijeni rezultati. Ne treba detaljno ponavljati podatke koji su dati u odeljcima *Uvod* i *Rezultati*. Nove informacije treba razdvojiti od prethodnih istraživanja i obrazložiti doprinos rada unapređenju naučnih saznanja.

Zahvalnica: U zahvalnici na kraju teksta navodi se finansijska pomoć, tehnička pomoć, saveti i sl. Za navođenje imena osoba i naziva ustanova potrebna je njihova saglasnost.

Literatura: U spisku literature navode se samo reference na koje se autor pozvao u radu, abecednim redom, po prezimenima autora. Sve reference pišu se latinicom. Reference istog autora navode se prema godini izdanja, od najstarije do najnovije. Reference istog autora objavljene u istoj godini treba označiti slovima (npr. 2019a, 2019b). Reference više autora sa istim prvim autorom navode se abecednim redom prema prezimenu drugog autora ili, ukoliko su isti, trećeg itd.

Skraćénice: Za svaku skraćénicu koja se koristi u rukopisu pri prvom navođenju treba navesti pun naziv, npr. intelektualna ometenost (IO).

Fusnote: Fusnote ne treba koristiti, osim za komentare i dodatni tekst.

Pravila referisanja na izvore u okviru teksta

Za iscrpan spisak pravila koja se koriste kada se u okviru teksta referiše na korišćene izvore treba konsultovati važeću verziju Priručnika Američke psihološke asocijacije, tzv. APA 7 priručnik (American Psychological Association. (2020). *Publication Manual of the American Psychological Association (7th ed.)*. <https://doi.org/10.1037/0000165-000>). U nastavku sledi opis nekih od najvažniji pravila.

- Ukoliko se referiše na izvor koji ima jednog ili dva autora, uvek se navode njihova prezimena i godina izdanja (npr. Johnson & Stevens, 1999; Popović, 2013; Popović i Jovanović, 2009; Stevens, 2011).
- U slučaju da se prezimena autora navode van zagrada, odnosno u sklopu rečenice, onda se samo godina piše u zagradi (npr. kao što Popović i Jovanović (2009) smatraju...).
- Ukoliko se van zagrada navode prezimena stranih autora, potrebno je ona budu transkribovana, dok je unutar zagrada potrebno navesti njihova prezimena u originalu (npr. ... do čega su Džonson i Stivens došli još pre nešto više od 20 godina (Johnson & Stevens, 1999)).
- Svaki citat (doslovno navođenje delova teksta) treba da bude označen znakovima navoda i praćen informacijom o broju stranice sa koje je citat preuzet (npr. na to ukazuju i brojne studije „koje svedoče o uticaju igranja nasilnih video-igrice na psihološke procese“ (Stojanović, 2019, str. 202)).
- Ukoliko se referiše na izvor koji ima tri i više autora, navodi se samo prezime prvog autora uz prateću oznaku „et al.“ ili „i sar.“ u okviru zagrada, odnosno „i saradnici“ u okviru rečenice (npr. u istraživanju Hjuja i saradnika (Hue et al., 2004)).
- Ukoliko dva autora imaju isto prezime, ispred svakog treba dodati početno slovo imena (npr. A. Babić, 2014; B. Babić, 2012; E. Johnson, 2001; L. Johnson, 1998).
- Ukoliko referenca nema autora, navodi se naziv institucije i godina (npr. WHO, 2020).
- Pri navođenju više referenci redosled se uspostavlja prema abecednom redu, a izvori se odvajaju interpunkcijskim znakom tačka sa zapetom (npr. Bijelić, 2018; Kovač, 2014; Vuletić, 2009). Veći broj referenci istog autora navodi se prema hronologiji, od najstarije ka najnovijoj (npr. Popović, 2015, 2019).

Pravila navođenja referenci u spisku referenci

Reference se navode u skladu sa APA 7 standardima, na kraju rada, u odeljku *Literatura*. Ukoliko je za referencu dostupan DOI broj, nužno je navesti i ovaj podatak. DOI broj se navodi u formatu linka (npr. <https://doi.org/10.5937/specedreh20-32793>). U nastavku slede opis i primeri navođenja uobičajenih izvora.

Članak u časopisu

Po APA 7 standardima, ako rad ima do 20 autora, u spisku referenci se navode imena svih autora. Ukoliko broj autora prelazi 20, potrebno je navesti prvih 19 i trotačkom (...) ih odvojiti od poslednjeg autora.

Primeri navođenja članaka koji imaju do 20 autora:

- Banković, S., Baloš, V., i Brojčin, B. (2019). Forme i funkcije komunikacije kod učenika s poremećajem iz spektra autizma. *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, 18(3), 237-271. <https://doi.org/10.5937/specedreh18-23572>

- Winter, K., Spengler, S., Bempohl, F., Singer, T., & Kanske, P. (2017). Social cognition in aggressive offenders: Impaired empathy, but intact theory of mind. *Scientific Reports*, 7(1), 1-10. <https://doi.org/10.1038/s41598-017-00745-0>

Primer navođenja članka koji ima više od 20 autora:

- Buttrick, N., Choi, H., Wilson, T. D., Oishi, S., Boker, S. M., Gilbert, D. T., Alper, S., Aveyard, M., Cheong, W., Čolić, M. V., Dalgas, I., Doğulu, C., Karabati, S., Kim, E., Knežević, G., Komiya, A., Laclé, C. O., Ambrosio Lage, C., Lazarević, L. B., . . . Wilks, D. C. (2019). Cross-cultural consistency and relativity in the enjoyment of thinking versus doing. *Journal of Personality and Social Psychology*, 117(5), e71–e83. <https://doi.org/10.1037/pspp0000198>

Knjiga

- Vuković, M. (2019). *Neurodegenerativni poremećaji govora i jezika*. Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.
- Ganz, J. B. (2014). *Aided augmentative communication for individuals with autism spectrum disorders*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-1-4939-0814-1>

Poglavlje u monografiji ili tematskom zborniku

- Grbović, A., Jablan, B., i Stanimirović, D. (2016). Prihvaćenost srednjoškolaca sa oštećenjem vida od strane vršnjaka – razlike u samoproceni učenika i učenica. U A. Jugović, M. Japundža-Milislavjević, i A. Grbović (Ur.), *Socijalna inkluzija dece sa razvojnim smetnjama i problemima u ponašanju* (str. 257-264). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.
- Boisjoli, J. A., & Matson, J. L. (2010). General methods of assessment. In J. L. Matson (Ed.), *Social behavior and skills in children* (pp. 61-75). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-1-4419-0234-4>

Saopštenje sa skupa

- Stakić, Đ. (2019, 22–25 maj). *Model za razrešavanje etičkih dilema i prestupa* [rezime saopštenja sa skupa]. 67. Kongres psihologa Srbije, Zlatibor, Srbija.
- DiGiuseppe, R., Leaf, R., Exner, T., & Robin, M. (1988, September). *The development of a measure of irrational/rational thinking* [Paper presentation]. World Congress of Behavior Therapy, Edinburgh, Scotland.

Ukoliko je saopštenje sa skupa štampano u celini (proceeding), primenjuju se pravila navođenja koja važe za radove u monografijama ili tematskim zbornicima.

Doktorska disertacija

- Đorđević, M. (2016). *Profil pragmatiskih sposobnosti odraslih osoba sa intelektualnom ometenošću* [doktorska disertacija, Univerzitet u Beogradu]. NaRDuS. http://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/4222?locale-attribute=sr_RS
- Clarke, B. D. (2013). *Parents' perceptions and awareness of cyberbullying of children and adolescents* [Doctoral dissertation, Antioch University]. AURA. <https://aura.antioch.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1071&context=etds>

Reference bez autora

- Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, Službeni glasnik Republike Srbije br. 85/05. (2005).

- World Health Organization (WHO). (2018). *Strategic Guidance on accelerating actions for adolescent Health in South-East Asia Region (2018-2022)*. World Health Organization, Regional Office for South-East Asia.

Veb stranica

Primer navođenja veb stranice kada je autor teksta poznat:

- Bil, E. (2020, 10. maj). *Korona virus: zašto bi fizička udaljenost mogla da potraje još neko vreme*. BBC na srpskom. <https://www.bbc.com/serbian/lat/svet-52139608>

Primer navođenja veb stranice kada autor teksta nije poznat:

- World Health Organization. (2020, May 1). *Billions worldwide living with herpes*. <https://www.who.int/news-room/detail/01-05-2020-billions-worldwide-living-with-herpes>

Ako veb stranica nema autora, umesto imena autora navodi se naziv stranice ili rada koji se citira.